

Jan Liška, Mathauserové, „aneb historie a dílo opomenutých umělců a českých“, Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2006, 246 s. (včetně 71 příloh)

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant se rozhodl zmapovat osudy významných příslušníků rodiny Mathauserů, původně pocházejících z Domažlicka, později usazených i v Praze, Příbrami apod. Jde nepochybně o práci heuristicky náročnou, neboť bylo třeba prostudovat množství pramenů a literatury, a také záslužnou, znovuobjevující příslušníky této rodiny kulturní veřejnosti. Janu Liškovi bych v této souvislosti doporučoval některé pasáže práce publikovat.

První kapitola shrnuje osudy předků této rodiny, upozorňuje na jejich regionální původ a místní zakotvení. Následující druhá kapitola již mapuje osudy prvních významných příslušníků rodiny (Jan, František a Julius Mathauserové), o nichž je ovšem poměrně málo informací známých i dohledatelných.

Jádrem práce je třetí – nejobsáhlejší a také nejdůležitější – kapitola věnovaná největší osobnosti rodu – malíři Josefu Mathauserovi, jeho životu, uměleckému působení i jeho dílu. Zde je nejpatrnější, že Jan Liška umí své téma zařadit do širších kontextů (umělecké výstavy, mecenáši, náznaky typologie zájemců o umění atd.) překračujících rámec „pouhého“ životopisu. Na tuto kapitolu navazuje kapitola čtvrtá, věnovaná dětem Josefa Mathausera – Jaroslavu a Miladě, kteří také směřovali k umělecké tvorbě, zvl. krajinomalbě a malbě zátiší, přičemž v případě Milady Mathauserové neopomíjí ani otázku postavení ženy-malířky ve společnosti, včetně srovnání se Zdeňkou Braunerovou.

Podobně deskriptivní pátá a šestá kapitola mapují dva další příslušníky rodu – Prokopa Mathausera a Václava Mathausera, k rodu lze řadit i architekta Daniela Mathausera, který diplomantovi poskytl řadu cenných informací a materiálů.

Poslední drobná kapitola informuje o kontaktech mezi členy rodiny, o vlivu Umělecko-průmyslové školy na nárůst počtu umělců apod. Její zajímavé shrnutí by si pravděpodobně zasloužilo větší prostor, případně mohlo být jako dílčí pasáže zařazeno do jednotlivých biogramů, to jsou však jen marginální poznámky na okraj.

Vysoce oceňuji množství obrazových příloh, které tvoří podstatnou část práce, přibližují dílo těchto umělců, zejména Josefa Mathausera. Cenný je i rodopisný materiál, kdy přehledný rodokmen nesmírně usnadňuje orientaci v textu práce, ve vztazích mezi členy rodiny, kteří se v posledních generacích již ani osobně příliš nepotkávají.

V hodnotném soupise pramenů a literatury, myslím, nebylo třeba odlišovat oddíly sedm, osm a devět, kdy toto dělení samozřejmě je vždy poněkud nepřesné.

Diplomovou práci, kterou považuji za podstatný příspěvek k dějinám malířství, zejména v biografických souvislostech, rád doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm výborně.

doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr., v. r.

České Budějovice 9. 5. 2006